Весткі й Паведамленьні

інфармацыйны бюлетэнь Згуртаваньня “ПАГОНЯ”

Viestki j Paviedamleńni

Сусьветнае сеціва: *e-krama.com, pahonia.com*
Электронны адрас: *viestki@mail.com*
✉ *P. O. Box 3225, Farmingdale, NY 11735*

№ 3 (625)
Сакавік 2018 г.

Беларуска-Амэрыканскае Задзіночаньне (БАЗА) і
Беларуска-Амэрыканскае Згуртаваньне “ПАГОНЯ”
маюць гонар запрасіць Вас на ўрачыстую акадэмію, банкет і канцэрт, прысьвечаны 100-м угодкам абвешчаньня незалежнасьці

БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

Імпрэза адбудзецца ў нядзелю **25-га сакавіка 2018 году** а **12.30** гадзіне папаўдні ў ***Ballroom*** гатэлю ***Hyatt Regency*** па адрасу:
2 Albany Street, New Brunswick, New Jersey 08901.

Перад імпрэзай а 10:00 раніцы адбудзецца сьвяточнае набажэнства ў царкве сьв. Маці Божае Жыровіцкае БАПЦ па адрасу: ***9 River Road, Highland Park, New Jersey 08904***.

Квіткі па замове **$60**, **$50** студэнтам. Квіткі пры дзьвярох **$70**, **$60** студэнтам. Просім замовіць квіткі загадзя, да ***18-га сакавіка 2018 г.*** Чэкі выпісвайце на ***Belarusan-American Association, Inc***. з пазнакаю *“100 год БНР”* і дасылайце на адрас: ***262 White Birch Rd, Edison, NJ 08837***

Дадатковую інфармацыю можна даведацца патэлефанаваўшы сп-ні **Натальлі Федарэнка *(347) 543-4388*, сп. Юрку Азарку *(732) 560-8610*, сп. Віталю Зайку *(917) 606-8291.***

Пікет ля консуляту Рэспублікі Беларусь у Нью-Ёрку

У нядзелю 4-га лютага ў Нью-Ёрку на Мангэтане каля консуляту Рэспублікі Беларусь адбыўся пікет супраць уціску свабоды і правоў чалавека ў Беларусі і ў падтрымку дэмакратычных сілаў, якія супрацьстаяць антынацыянальнай дыктатуры. Ініцыятарам пікету выступіла Беларуска-Амэрыканскае Згуртаваньне “Пагоня”.

Удзельнікі акцыі выступілі ў падтрымку свабоды слова ды іншых грамадзянскіх правоў і свабодаў, патаптаных рэжымам Лукашэнкі, узьнялі свой голас у падтрымку змаганьня апазыцыйных сілаў у Беларусі, супраць блякаваньня сайту Хартыі-97, спробаў аднавіць “дэкрэт аб дармаедах” і супраць перасьледу беларускіх дэмакратычных сілаў.

Удзельнікі акцыі выйшлі да консуляту Беларусі з плакатамі “Хартыя” – гэта мы”, “Свабоду “Хартыі-97”, “Немагчыма заблякаваць праўду!”. З прамоваю выступіў старшыня Згуртаваньня “Пагоня” сп. Віталь Зайка.

Блізу ста чалавек, што сабраліся на акцыю, затым прайшлі маршам ад будынку, дзе месьціцца консулят Беларусі, да пляцоўкі перад штаб-кватэрай Аб’яднаных Нацыяў. Луналі бел-чырвона-белыя сьцягі, гучэлі поклічы “Жыве Беларусь!”, “Belarus – YES! Lukashenka – NO!”, “Freedom to Belarus!”

Віталь ЗАЙКА

Лютаўскі сход Згуртаваньня “Пагоня”

У суботу 10 лютага ў Доме Маракоў на Мангэтане прайшоў лютаўскі сход Беларуска-Амэрыканскага Згуртаваньня “Пагоня”. Напачатку імпрэзы старшыня арганізацыі сп. Віталь Зайка прывітаў прысутных і распавёў пра імпрэзы ў Нью-Ёрку, што рыхтуюцца да 100-годзьдзя Незалежнасьці Беларусі й абвешчаньня Беларускай Народнай Рэспублікі. Усім рэкамэндавана сачыць за аб’явамі на старонцы “Пагоні” ў Фэйсбуку. Прамоўца спыніўся на патрэбе сьвяткаваць менавіта 100-годзьдзе Назалежнасьці Беларусі, бо гэтае паняцьце шырэй і глыбей за падзеі, зьвязаныя выключна з БНР.

Затым для гасьцей было паведамлена пра мэты і прынцыпы арганізацыі і яе бягучую дзейнасьць, якая ўлучае падтрымку беларускай прысутнасьці ў Амэрыцы, сяброўскія імпрэзы і сьвяткаваньні, у тым ліку традыцыйныя абрады Гуканьне Вясны і Купальле, а таксама мітынгі ды іншыя акцыі ў падтрымку свабоды і дэмакратыі ў Беларусі. Акрамя гэтага “Пагоня”, па меры сваіх магчымасьцяў, дае інфармацыю ды іншую дапамогу ў справе зьмены статусу ў ЗША. Рэгулярныя сходы арганізацыі зьяўляюцца сьціплай, але сталай пляцоўкай для калегаваньня і сацыялізацыі сяброў і гасьцей “Пагоні”.

Сп. Зайка таксама звярнуў увагу прысутных на публікацыі “Пагоні”, штомесячны інфармацыйны бюлетэнь “Весткі й Паведамленьні” і календары.

Затым з гутаркаю пра гістарычную канцэпцыю Беларусі выступіў сп. Зьміцер Левіт. Ён закрануў праблему саманазову беларусаў, узгадаў Русь і Літву, прывёў апінію вядомага дасьледчыка Усходняй Эўропы Тыматы Снайдара. З дапаўненьнямі й пытаньнямі выступілі Віктар Едзіновіч і Віталь Зайка.

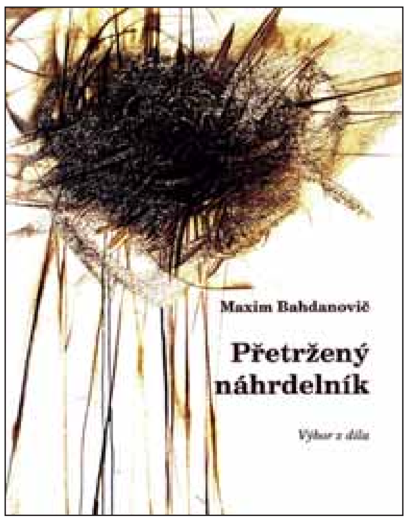
У разьдзеле “Рознае” прагучэлі аб’явы і паведамленьні, адбыліся знаёмствы з гасьцямі арганізацыі. Затым у неафіцыйнай частцы ўдзельнікі сходу маглі працягнуць знаёмства пры сьціплых пачастунках. Файная сяброўская атмасфэра, што панавала на сустрэчы, спрыяла таму, што тыя новыя людзі, нядаўна прыляцеўшыя ў Амэрыку, адкрыта і ахвотна распавядалі пра сябе, навязвалі міжасабовыя кантакты. На сходзе было шмат моладзі.

Віталь ЗАЙКА

Кніга Максіма Багдановіча ў Чэхіі

Přetržený náhrdelník: výbor z díla/Bahdanovič Maxim; Vybral, uspořádal, z běloruštiny přeložil a komentařem opatřil Max Ščur; Do češtiny přebásnil Jan Frolík. – Praha: Národní knihovna České republiky – Slovanská knihovna, 2017. – 118 s., il.

Восеньню 2017 году ў сталіцы Чэхіі Празе, якая зьяўляецца ня толькі геаграфічным, але і культурным цэнтрам Эўропы, выйшла кніга выдатнага беларускага паэта Максіма Багдановіча.

Максім Багдановіч быў адным з заснавальнікаў беларускай літаратуры і сучаснай літаратурнай беларускай культуры. Але ў часе свайго жыцьця ён выдаў толькі адзін аўтарскі зборнік паэзіі “Вянок” ў 1913 годзе. У часы СССР, незалежнай дэмакратычнай Беларусі (1991-1995 гады) і ў прыватнасьці ў псэўдадэмакратычнай Беларусі (пасьля 1995 году) было выдадзена некалькі кніг зь ягонай творчай спадчынай, але ў Эўропе ў перакладзе на чэскую мову паэзія Максіма Багдановіча выйшла асобнаю кнігаю ўпершыню, што, на маю думку, ёсьць значным прарывам у папулярызацыі беларускай літаратуры ў Эўропе.

Акрамя таго вельмі цікава і тое, што кнігу Максіма Багдановіча “Разарваныя каралі” (у перакладзе з чэскага арыгіналу) упарадкаваў і пераклаў вядомы беларускай эміграцыі ў ЗША сталы аўтар літаратурнага альманаху беларускіх пісьменьнікаў замежжа “Беларус” Максім Шчур.

Кніга выдадзена Нацыянальнай бібліятэкай Чэскай Рэспублікі – Славянскай бібліятэкай, а фатаздымак Максіма Багдановіча, выкарыстаны ў кнізе, узяты з фондаў Літаратурнага музэю Максіма Багдановіча ў Менску.

Алег ПАЎЛІЎ

Што дыяспара робіць для Беларусі? Зьбіраем інфармацыю разам

Сёньня па-за межамі Беларусі жыве больш за 3,5 мільёны беларусаў. Тое, што гэта багаты патэнцыял для разьвіцьця нашай краіны – цяпер ужо агульнапрызнаны факт, і адно з яскравых сьведчаньняў гэтаму – дзяржаўная заклапочанасьць азначанай сфэрай. У 2014 годзе быў прыняты, ініцыяваны Згуртаваньнем беларусаў сьвету “Бацькаўшчына”, Закон Рэспублікі Беларусь № 162-З “Аб беларусах замежжа”. Таксама дзейнічае падпраграма “Беларусы ў сьвеце” ў рамках дзяржаўнай праграмы “Культура Беларусі” на 2016–2020 г.

Дасьледчыкі беларускага замежжа адзначаюць шырокую геаграфію беларускай прысутнасьці ў сьвеце і насычанасьць беларускага жыцьця за мяжой. Яны цешацца, што матэрыялаў для працы дасьледчыкаў хопіць яшчэ не на адно пакаленьне іх наступнікаў. Разам з тым “Бацькаўшчына” пераканалася ў нізкай абазнанасьці грамадзтва і супрацоўнікаў дзяржустаноў як пра істотны ўнёсак дыяспары ў разьвіцьцё беларускай прысутнасьці ў розных краінах сьвету, гэтак і пра дапамогу зь яе боку самой Беларусі.

Даць хуткі адказ на пытаньне “Што дыяспара робіць для Беларусі?” цяжка яшчэ і таму, што паведамленьні пра гэта альбо не трапляюць у СМІ, альбо губляюцца ў плыні навінаў і папросту забываюцца. Праект ЗБС “Бацькаўшчына” “Дыяспара для Беларусі” (**https:// zbsb.org/info**) мае на мэце запачаткаваць і разьвіваць адмысловы цэнтралізаваны рэсурс, агрэгатар інфармацыі пра найбольш значныя посьпехі беларусаў-замежнікаў якраз у справе дапамогі самой Беларусі, як краіне, так і асобным ініцыятывам, установам і проста людзям.

Інфармацыя, якую мы сабралі і прапануем да Вашай увагі зараз – толькі па

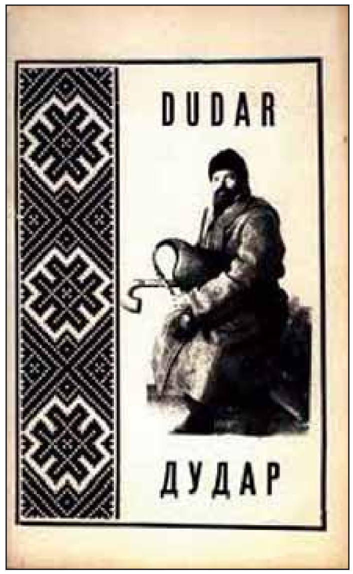
заканчэньне на бачыне 3

“Галгатня пра ЗыШыА”

“Весяліла ты мяне на чужой старане”

Працягваючы тэму дуды, заўважу, што хоць сярод амэрыканскіх беларусаў не аб’явілася ні дудароў, ні дудаў, то замілаваньне да гэтага інструмэнту напоўніцу праявілася ў творчасьці эмігранцкага пісьменьніка Кастуся Акулы. Ён нарадзіўся ў вёсцы Верацеі на Глыбоччыне ў 1925 г. Падчас нямецкай акупацыі скончыў настаўніцкія курсы ў Глыбокім і працаваў у Порплішчанскай сямігодцы, але большую частку жыцьця правёў і пісаў у Канадзе. У асноўным творы Акулы – “Гараватка” – дуда ня толькі грае, але і выконвае ролю магутнага сымбаля, што зьнітоўвае падзеі ўсяго раману-трылёгіі.

Гараватка – гэта ўзвышэньне, гара каля вёскі Літоўцы (якая хутчэй за ўсё атаясамліваецца зь Верацеямі, хоць непадалёк ёсьць і сапраўдная вёска Літоўцы, а мястэчка Гаці, што згадваецца ў кнізе, – гэта насамрэч Крулеўшчына). Гараватка сымбалізуе ўсю “гаротную” Беларусь, а пасярод узвышша расьце дубволат Архіп (як у папулярнай песьні: “Павесілі дуду На зялёным дубу”). Падобны да дуба, сымбаль-постаць трылёгіі – дзед Якуб, які раскрывае перад хлопчыкам Януком дзівосны сьвет. Менавіта дзед Якуб расказвае маlому гісторыю пра добрага князя Гаравіка: “Паплыла пра гаспадарства князя слава далёка й шырока, бо пры ўмелай гаспадарцы і народ багацеў і князю самому ўдастатак было. Поўна ў засеках было, ды золата і ўсякага багацьця ў скарбніцы князёвай. Адным словам, чулі пра яго блізка й далёка. Свае лірнікі й дудары піялі пра яго й славілі яго, чужыя ж на край і людзей зь вялікай прагавітасьцяй глядзелі й мячы вайстрылі”.

Зборнік народных песень
Нью-Ёрк, 1970

Вельмі часта ў першай кнізе трылёгіі апісаньні прыгожых краявідаў чаргуюцца з гукамі дуды: “Сонца хілілася на захад, і хлапец ведаў, што за гадзіну дзесь пачнецца перадвячорная сымфонія: пасьмялеюць птушкі на полі й у лесе, загудзіць бяроставая дуда ліпавіцкага пастыра Хвядоса, што быў стары й усімі навакольнымі пастухамі паважаны ня толькі за ўмелае граньне, а й за тое, што аж двох падпаскаў меў; у бары пачнуць свае трэлі салаўі й розная птушыная дробязь, вялікую чуб-карону Архіпа абсядуць галкі ці груганы, каб разгледзецца, што адбываецца навокал”. Праўда, незразумела, ці “бяроставая дуда” тут называецца ў значэньні бяроставай дудкі (пастушкоўскай дудкі з раструбам, звычайна зь бярösты. У трэцяй кнізе згадваецца пад назвай “бяроставая труба”). Але тады чаму аўтар не выкарыстоўвае слова “дудка”, а менавіта “дуда”? Магчыма, што ў розных месцах згадваюцца два розныя інструмэнты: “У яго (Хвядоса) іх ні адна (дудка)”. Магчыма, што Хвядос грае і на дудзе, і на бяроставай дудцы. Гэта пацьвярджаецца і чарговымі апісаньнямі: “На полі зазьвінеў першы жаўранак. Дзесь голасна сакатала курыца, рыпелі асьверы, чуваць быў раньні гоман пастухоў, што гукалі, выганяючы на поле статак. Спачатку надта ж асьцярожна, потым сьмялей загудзела дуда ліпавіцкага пастыра Хвядоса. Гудкае мэлядыйнае рэха пракацілася па скарбовым лесе, расплылося ў літоўскіх начоўках”.

Пазьней хлопчык Янук сам пачынае вучыцца граць на дудцы (тут ужо выразна – бяроставая дудка), якую выпрасіў у ліпавіцкага Хвядоса, і ў хлопца добра атрымліваецца. Дзяўчына Дуня нават жартам пытаецца ў яго, ці не зьбіраецца ён зрабіцца музыкам.

У другой кнізе, у якой польскі прыгнёт замяняецца бальшавіцкім, дуда таксама пачынае гучаць сымбалічна па-новаму: “Здавалася, што запаволенае жыцьцёвае тэмпа плыло нармальна. Адылі варта было прыгледзіцца й прыслухацца вёсцы, павандраваць па ваколіцы, зазірнуць на нівы, у гумны, вечарам дзе на прызьбе прысесьці, як няцяжка спанатрыць, што ў глыбіні запаволенага пульсу жыцьця адчувалася затоенае трывожнае дыханьне. Навет дуда Хвядосава надарваным голасам цягнула”. Перамена настрою і нарацыі заўважная і па больш даслоўных фармулёўках: “Ня ўсьпеў Антось як сьлед на лаве расьсесьціся, як шырака, з гукам адчыніліся дзьверы й малады, прысядзісты, шыракаплечы чалавек з каўказкім тварам убег у пакой. Бачыў Антось яго раней. Сьледчы паклікаў каўказца на помач, калі Антось адмаўляўся танцаваць пад бальшавіцкую дудку”. Разам з прыходам бальшавікоў мяняецца і культурны ляндшафт, дуду замяняюць “баян і балалайка”.

У трэцяй кнізе, якая апісвае лёсы вяскоўцаў падчас Другой сусветнай вайны, дуда не гучыць зусім. Рэдкія згадкі пра яе адносяцца звычайна да ўстойлівых выразаў: “...апрануўшы новы касьцюм із такімі сьмешнымі цяпер порткамі, – калошы як тонкія дудкі...”, “Шыш, дудкі, браце!”. “Навет пастух Хвядос, ня маючы чаго пасьвіць, трымаўся дзесьці наседжанага кута і ўжо ня вітала ўсходу сонца ягоная бяроставая труба. Тымчасам ня было яшчэ нямецкага загаду адносна гаспадаркі зямель”.

Тэма дуды ў трылёгіі Кастуся Акулы, безумоўна, вартая асобнага дасьледаваньня. Менавіта гэты інструмэнт стварае “фон” і пункт адняcеньня для падзей у рамане. У другой кнізе пры апісаньні прамовы Сталіна пісьменьнік прыводзіць вобраз пузыра: “...калі здавалася, што вось-вось пырсьне занадта надзьмуханы вялікі барані пузыр...” Дарэчы, аўтарам гэтага тэксту была запісаная гутарка з амаль стогадовай бабай Юзэфай (вёска Асецішча Докшыцкага р-на), якая згадвала пра мясцовага дудара, як той граў на дудзе з бараняга трыбуха... Вельмі цікава было б “вызначыць” геаграфічны напрамак, з якога даносіцца Хвядосава дуда, то бок адказаць на пытаньне, да якой рэальнай мясцовасьці адносяцца Ліпавічы: “З боку Ліпавічаў вецярок прынёс сумна-працяглыя гукі Хвядосавай дуды. У Януковым сэрцы нарастаў жаль. Праз сьлёзы ён нічога ня бачыў”. Вельмі імаверна, што Ліпавічы сымбалізуюць яшчэ адно “дударскае сяло” на Глыбоччыне.

Віталь ВОРАНАЎ

Што дыяспара робіць для Беларусі? Зьбіраем інфармацыю...

заканчэньне з бачыны 2

чатак для своеасаблівай “энцыкляпэдыі”, бо мы аднавілі далёка ня ўсё, што зрабілі для краіны нашыя суродзічы з замежжа. Мы ведаем гэта дакладна! Таму звяртаемся да вас з просьбаю распавесьці, што вам вядома пра дапамогу Беларусі з боку дыяспары.

“Што дыяспара робіць для Беларусі?” Давайце разам распавядзем пра гэта самім сабе і ўсяму сьвету!

Інфармацыйны цэнтар МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

Сёлета ў Глыбокім пройдзе ўжо другі Міжнародны фэст дударскіх рэгіёнаў

“Дударскі рэй – 2018”

Турыстычнай канторай ***Belarus Direct*** створаная адмысловая прапанова для ангельскамоўных гасьцей фэсту. Калі нехта ў гэты час будзе на радзіме або адмыслова прыляціць у Беларусь, то ***Belarus Direct*** можа паклапаціцца пра вас ад прылёту ў Менск, праз удзел у фэсьце, да самага адлёту зь менскага лётнішча. Усё гэта каштуе прыкладна **$250**.

Прапанова, напэўна, скіраваная больш на замежнікаў, але беларусы Амэрыкі могуць стаць тымі, хто параіць такую форму адпачынку тым сваім амэрыканскім сябрам, якія даўно шукалі нагоду, каб наведаць Беларусь.

Больш пра фэст тут: ***www.facebook.com/DudarskiRej***

Уплаты ў Згуртаваньне
Ñêëàäê³ é àõâÿðàâàíüí³:

В. Барцэвіч 60
К. Буяр 60
А. Валейша 60
З. Гамаюнаў 60
К. Гаўрыленка 60
Д. Калесьнік 60
Я. Кобак 60
І. Кудзінаў 60
А. Куклеўскі 60
А. Лышчык 60
Ю. Мятлюк 60
Ю. Парамонава 60
П. Пацэнка 60
К. Пратасеня 60
Я. Равоцька 60
А. Рускоў 60
Г. Саенка 60
А. Саковіч 60
П. Скрабко 60
С. Стрэльчанка 60
М. Троцкая 60
А. Ціхонічаў 60

Усім шчыры дзякуй!

Уплаты ў Згуртаваньне “Пагоня” шліце на адрас:

P. O. Box 572
New York, NY 10113

Чэкі, калі ласка, выпісвайце на імя скарбніка “Пагоні” *Viktar Yedzinovich.*

Наступны сход

Беларуска-Амэрыканскага Згуртаваньня “ПАГОНЯ”

адбудзецца ў суботу **10-га сакавіка 2018 году** ў Доме Маракоў на Мангэтане па адрасу:

Seafarers and International House
123 East 15th Street
New York, NY 10003.

Даезд цягнікамі падземкі ***L, N, Q, R, W, 4, 5, 6*** *да прыпынка* ***Union Square****.*

Будынак Дома Маракоў знаходзіцца адзін блёк на ўсход ад ***Union Square*** *па* ***15-й вуліцы*** *на скрыжаваньні з* ***Irving Place****.*

Заля сходаў на 2-м паверсе.
Пачатак: **а 6-й** гадзіне вечара.

Аб месцы і часе правядзеньня імпрэзаў, ладжаных Згуртаваньнем “Пагоня”, можна даведацца наведаўшы сайт ***pahonia.com***

Падпісацца на бюлетэнь можна даслаўшы ў рэдакцыю аплату гадавой падпіскі ($30) на адрас:

Marat Klakotski
P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

Чэкі выпісвайце на імя скарбніка “Пагоні” ***Viktar Yedzinovich****.*

Падпіску таксама можна аформіць наведаўшы сайт ***www.e-krama.com***

Ахвяравалі на выданьне бюлетэня ***Весткі й Паведамленьні*** :

В. Барцэвіч 30
К. Буяр 30
А. Валейша 30
К. Гаўрыленка 30
Д. Калесьнік 30
Я. Кобак 30
І. Кудзінаў 30
А. Куклеўскі 30
А. Лапцёнак 30
А. Лышчык 30
Я. Мятлюк 30
Ю. Парамонава 30
П. Пацэнка 30
А. Пранцэвіч 30
К. Пратасеня 30
Я. Равоцька 30
А. Рускоў 30
А. Рэўко 30
Г. Саенка 30
А. Саковіч 30
П. Скрабко 30
С. Стрэльчанка 30
В. Сямчук 30
М. Троцкая 30
А. Ціхонічаў 30
А. Ярмаловіч 30

Шчыры дзякуй!

Паважаныя ***І. Акулаў, А. Мядзьведзеў, А. Чафранаў,*** *калі ласка, паведаміце рэдакцыі вашыя дакладныя паштовыя адрасы.*

Электронны варыянт бюлетэня можна знайсьці ў інтэрнэце на сайце ***e-krama.com***